

WaterPeilingen

Nummer 11

VWG Nieuwsbrief 16 mei 2022

De Nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15^e van de maand.

VWG Bestuur:

Op 22 juni a.s. zal voorafgaande aan de Voorjaarsexcursie de ALV worden gehouden. Dit is een goed moment om u als leden bij te praten over de stand van zaken en het verloop van Quo Vadis. Op 4 juni 2021 werd tijdens de ,digitale, ALV het hoe en waarom van Quo Vadis toegelicht. We zijn nu een jaar verder. Het bestuur is met de gespreksverslagen en de enquête formulieren aan de slag gegaan en komt nu met aanbevelingen. De grondbeginselen van de VWG blijven overeind: een platform om van gedachten te wisselen over Waterstaat. Maar er zijn ook ambities naar de komende jaren: communicatie, samenwerking, verjonging ledenbestand, vormgeving om een paar steekwoorden te noemen. De voorzitter zal u bijpraten over dit project maar er zal ook besluitvorming plaatsvinden: is de geschetste koers ook een koers waar u zich als leden in kunt herkennen en in kunt vinden.

Tijdens de ALV kunt u kennis nemen van de begroting 2022, het vaststellen van de jaarrekening 2021 en nieuwe bestuursleden kiezen. Er zijn twee aftredende bestuursleden: Carol van Raalten (penningmeester) en Vincent Erdin (secretaris). Beiden zijn herbenoembaar. Als leden vragen wij u om namen van kandidaten te noemen deze kunt u doorgeven via het mailadres: info@waterstaatsgeschiedenis.nl

Mocht u zich aanmelden voor deelname aan de excursie van 22 juni dan ontvangt u medio 10 juni de vergaderstukken voor de ALV.

Gezocht: Nieuw bestuurslid

Kerntaken:

ervaring of kennis van sociale media, communicatie in administratie, organisatorische of coöperatieve talenten en/ of een jong (professioneel) netwerk

Je belangstelling zien we graag tegemoet: info@waterstaatsgeschiedenis.nl en gaan dan met elkaar in gesprek.

VWG data:

Nu alle Covid maatregelen zo goed als zijn ingetrokken wordt het mogelijk om de Voorjaarsexcursie van 22 juni uit te werken.

Op 22 juni a.s. is de Haarlemmermeer het onderwerp. De Meer is dit jaar 170 jaar geleden drooggevallen.

Er zijn nog plm. 25 plaatsen beschikbaar.

Aanmelden kan via: info@waterstaatsgeschiedenis.nl.

Het advies is om zoveel als mogelijk gebruik te maken van het OV om naar het kantoorgebouw van het hoogheemraadschap van Rijnland, Archimedesweg 1 Leiden te reizen. Er is slechts een zeer beperkt aantal parkeerplaatsen beschikbaar. De gemeente Leiden heft parkeergeld voor parkeren op straat.

In het najaar zal de excursie zich op 20 oktober in en rond Utrecht concentreren met het oog op de afsluiting van de Kromme Rijn en de stadsrechten van Utrecht.

Vincent Erdin en Pieter Jan Hofman
Excursiecommissie

Website:

De vereniging heeft een website die te vinden is via de zoekterm: **Waterstaatsgeschiedenis.nl**

Op de website is sinds kort een overzicht geplaatst van archiefinstellingen met archieven van waterschappen en hoogheemraadschappen.

Poldermolen de Zuidwendiger bij Vierverlaten (afb. ve)

Algemeen

Unie van Waterschappen (Den Haag)

De Unie van Waterschappen pleit er voor om de wet- en regelgeving aan te passen waardoor het eenvoudiger moet worden om uit rioolwater nieuwe grondstoffen te winnen. De huidige wet is te stringent en laat een andere werkwijze niet of nauwelijks toe waardoor mogelijke nieuwe herbruikbare grondstoffen verloren gaan. Verandert de wet- en regelgeving niet dan wordt het lastig om het overheidsstreven om in 2050 geheel circulair te zijn lastig haalbaar. Per jaar verdwijnt er in Nederland 7 miljoen ton afval in de verbrandingsoven, aanwezige grondstoffen gaan hiermee permanent verloren. Verbranden is ook van invloed op de Co2 uitstoot.

Wereldvismigratiedag 2022,

Alle waterschappen organiseren komende zaterdag een activiteit in het kader van de Wereldvismigratiedag; Nederlandse waterschappen doen dit maar weten zich verbonden met wereldwijde vergelijkbare projecten in Noorwegen, Zuid-Afrika en Australië.

Waterschap Noorderzijlvest: zaterdag 21 mei Lauwersoog van 10.00 u – 17.00 u met een binnen- en buitenprogramma.

Een rondvaart over het Lauwersmeer van 13.30 u – 16.30 u. aanmelden via Waddenvereniging.nl

Waterschap Rivierenland: In Opheusden is de vispassage bij de Lingestuw, Parallelweg 1 tussen 9.00 u en 14.00 u. open voor bezoek.

Bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt zaterdag 21 mei tussen 13.00 u en 16.00 u. eveneens een programma aangeboden bij de Viskringloop Wieringermeer. Startpunt: Hippolytushoeve 15 a Slootdorp.

Het Hoogheemraadschap van Rijnland laat tussen 10.00 u en 16.00 u. de nieuwe vispassage zien bij het boezemgemaal Spaarndam. Pol 52.

Raadpleeg de website van het waterschap om te kijken of er bij u in de buurt aandacht wordt besteed en waar dat is. Mocht u ergens naar toe gaan: misschien een bijdrage in WaterPeilingen van juni 2022?

Waterschap Hunze en Aa's (Veendam)

Reizende tentoonstelling 'Sponsland' Hoe ziet Nederland er in het jaar 2121 uit. Deze tentoonstelling is tot eind mei op verschillende plaatsen voor een periode van twee weken te zien. Tot 25 april in het gemeentehuis van Midden-Groningen in Hoogezand, van 27 april tot 12 mei in het provinciehuis van Drenthe in Assen en van 16 tot en met 30 mei in het Activiteitencentrum 'Lauwersnest', Rug 1 in Lauwersoog.

Waterschap Drents Overijsselse Delta (Zwolle)

Bij het nieuwe gemaal 'Leenders' aan de Zomerdijk bij de 'Leendershoeve' op de grens van Meppel en Wanneperveen zijn vorige week drie pompen geplaatst. Het gemaal voorziet in een visvriendelijke passage om vissen de gelegenheid te geven om van en naar het Meppelerdiep te komen. Vissen kunnen door het gemaal zwemmen maar ook de bypass van de aanwezige persleiding gebruiken.

De verwachting is dat het gemaal in juni in gebruik kan worden genomen. Het gemaal zal in het gebied ten noordwesten van Meppel rond het herinrichting polder Nijeveen-Kolderveen en de aangrenzende nieuwbouwwijk van Meppel voor een beter waterpeil zorgen.

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

Cursus ‘Actief voor het Waterschap’. Het waterschap organiseert in juni en juli vijf avonden om belangstellenden kennis te laten nemen van het werk van een waterschap. De cursus is bedoeld om kandidaten te werven voor de bestuursverkiezing die in maart 2023 plaats zal vinden, tegelijk met de verkiezing voor de leden van Provinciale Staten.

Een deel van de cursus zal uit veldwerk bestaan om het werk van het waterschap ook aanschouwelijk te maken.

Waterschap Rivierenland (Tiel)

Het neerslagtekort is inmiddels opgelopen naar 100 mm. Omdat er nauwelijks neerslag valt is de vraag naar zoet water juist in deze periode groot omdat de fruitteelt moet beregenen om de vruchtgroei op gang te houden. Het waterschap laat daarom water in vanuit de grote rivieren. De waterstand op de rivieren is nog dusdanig hoog dat dit geen nadelige gevolgen heeft voor de scheepvaart.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (Houten)

De fietsroute: Utrechts water, Vriend of vijand is beschikbaar. De fietsroute staat in het teken van 900 jaar waterbeheer en is beschikbaar via een audiotour en app via onderstaande link:

<https://izi.travel/browse/5d1902ba-335a-488e-990f-53ce8eecaccc?lang=nl>

Op de website: <http://www.900jaarwaterbeheer.nl/> is meer te vinden.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Heerhugowaard)

Sinds eind april wordt de ondergrondse zoetwaterberging gevuld met hemelwater. Dit in het kader van het project Zoete Toekomst Texel. Al jarenlang leeft de wens om het eiland zelfvoorzienend te laten zijn voor wat het zoetwaterverbruik.

Jaarlijks valt er 44 miljoen m³ hemelwater, hoofdzakelijk in de periode waarin de landbouw het niet nodig heeft. Dat water loopt nu rechtstreeks naar de Waddenzee weg. De bedoeling is om maximaal 7 miljoen m³ op te slaan en in de bodem te laten irrigeren. Op het moment dat de landbouw het water nodig heeft kan het opgepompt worden.

Texel is nu nog afhankelijk van het hemelwater en de zoetwaterleiding die van Den Helder naar het eiland loopt. Aan dit project doen zeven agrariërs mee samen met LTO Noord Fondsen, de gemeente Texel en het hoogheemraadschap.

Hoogheemraadschap van Delfland (Delft)

Het hoogheemraadschap wil inwoners bewuster maken van het feit dat het eigenlijk heel bijzonder is: wonen, werken, winkelen en recreëren in een gebied dat voor het grootste deel onder NAP ligt en waar de zeespiegelstijging aan de ene kant op de deur klopt en de bodemdaling ook van zich doet spreken. Hoe gewoon is het dan dat alle activiteiten ongestoord doorgang kunnen blijven vinden. Het hoogheemraadschap moet woekeren met de schaarse ruimte die er is om alle belangen te blijven behartigen en de veiligheid op korte en langere termijn te kunnen garanderen.

Op de website van het hoogheemraadschap wordt dat nog eens onder de aandacht gebracht.

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard (Rotterdam)

Op 14 mei 1273 kreeg het hoogheemraadschap Schieland privileges toegekend van Floris V om het gebied van Schieland te beschermen tegen water en alles wat er verder en daarna kwam kijken bij de taken van een hoogheemraadschap.

De datum van 14 mei 1273 wordt volgend jaar bij het 750 jarig bestaan van het hoogheemraadschap Schieland & de Krimpenerwaard uitgebreid te vieren.

De landelijke molen- en gemalendag van 14 mei j.l. vormde een mooi startpunt voor het begin van de activiteiten die het hoogheemraadschap organiseert.

Vanaf nu worden er met regelmaat evenementen georganiseerd, zie de evenementenkalender die op de website van het hoogheemraadschap staat.

Waterschap Brabantse Delta (Breda)

Het waterschap heeft onlangs een onttrekkingsverbod ingesteld. Hierdoor mogen agrariërs in Bepaalde streken van het werkgebied geen oppervlaktewater meer gebruiken om akker- of weilanden te besproeien.

Dat dit verbod zo vroeg in het groeiseizoen komt is nieuw maar laat tegelijkertijd ook de ernst van de situatie zien. In tien jaar tijd is het onttrekkingsverbod geleidelijk aan een jaarlijks weerkerend iets geworden. Met name op de zandgronden is het nu al te droog. Het vroege voorjaar verliep wisselvallig maar is eigenlijk nu al te droog terwijl er in de rest van deze maand weinig neerslag wordt verwacht.

Her waterschap is zich er van bewust dat er een tegenstrijdig belang kan liggen ten aanzien van de landbouw en de natuur. Het waterschap pleit er voor om watermanagement toe te passen op het moment dat er gebieden ontwikkeld gaan worden hetzij voor woningbouw hetzij voor landbouw of natuur. Water moet een gespreksonderwerp worden in de ruimtelijke ordening en voldoende ruimte in het hele gebied.

Volgens het KNMI is er op jaarbasis nog geen sprake van een tekort. Waar een belangrijke verandering in is opgetreden is het in sterke mate terugdringen van de luchtvervuiling. Door een schonere lucht is het voor de zon mogelijk geworden om in het voorjaar meer vocht te laten verdampen. In de afgelopen drie decennia steeg de zonnestraling met tien procent.

Inmiddels heeft ook het waterschap Vallei en Veluwe een onttrekkingsverbod ingesteld.

Waterschap Limburg (Roermond)

Onderzoeksbureau Deltares heeft op 11 mei in een webinar voer casestudies gepresenteerd Naar aanleiding van de overstromingen in juli 2021 die delen van het gebied in met name Zuid-Limburg troffen.

Het gaat om Geulmonding, Roermonding, Eyselshoven en Valkenburg

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Limburg en het waterschap Limburg.

Deze eerste analyse maakt onderdeel uit van een bredere studie naar het watersysteem van de Geleenbeek, Geul en Roerbeek die nog gaande is.

Algemeen:

De Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis wil in de komende jaren aandacht besteden aan historische feiten die het vakgebied raken:

2022: Sint Elisabethsvloed (1421); het themajaar loopt door tot en met 2022; er is een speciale website: www.600jaarelisabethsvloed.nl

De agenda op deze site wordt vrijwel iedere week aangepast aan de komende en lopende activiteiten.

2022:

14 april – 9 oktober 7^e Floriade in Almere, thema's: klimaat en circulair bouwen

20 mei 16.00 u – 17.00 u. Platform WOW online, waterbestendige infrastructuur Canada versus Nederland.

Voertaal: Engels

Aanmelden: PlatfonWOW.nl

3 juni: Gezamenlijke activiteit NWH en VWG in Dordrecht, zie mededeling hierboven, aanmelden kan via: info@waterstaatsgeschiedenis.nl

Het ligt in de bedoeling om na te denken over een casus ten aanzien van de veiligheid in Dordrecht als onderdeel van de meerlaagse veiligheid. Leidend is de door de RCE en STOWA opgestelde publicatie 'Stadsgenese'. Zowel de gemeente Dordrecht als het waterschap Hollandse Delta zullen aanwezig zijn. Locatie: Biesbochhal, Maasstraat 11.

Aanvang 13.30 u. (2,5 km. van station Dordrecht, suggestie lopen of OV fiets).

Na aanmelding zal het programma worden toegezonden, deelname is gratis.

10 juni: Vrijwilligersdag NGS. Aanvang 10.15 uur in de Ludgerkerk van Oldehove, Kerkpad 1 (9883 PK). Na het ochtendprogramma en de lunch volgt een bezoek aan het boezemgemaal De Waterwolf van het waterschap Noorderzijlvest.

De voormalige gemaalbeheerder Willem Aalberts zal hierbij de rondleiding verzorgen, hij is meer dan 40 jaar in dienst geweest op dit gemaal. Ook scheidend dijkgraaf Bert Middel zal op het gemaal aanwezig zijn.

Mocht u in de buurt wonen of zijn en een kijkje willen nemen bij dit imposante gemaal: aanmelden kan via: info@waterstaatsgeschiedenis.nl (het aantal beschikbare plaatsen voor niet NGS'ers is beperkt).

21 juni: Waterstaats erfgoeddag. Bijeenkomst georganiseerd door NGS, HSSN en STOWA; locatie Woudagemaal, Gemaalweg 1, Lemmer.

Thema: Historisch Erfgoed en de betrokkenheid van waterschappen hierbij.

Aanmelden kan via: Waterstaats erfgoeddag 2022.

2022: Afsluiten van de Kromme Rijn (1122) *nb. Excursie VWG*

2022: De Haarlemmermeer viel droog (1852) *nb. Excursie VWG*

2022: De (Oude) Hollandse Waterlinie bestaat 350 jaar (1672)

2023: Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard 750 jaar *nb. Excursie VWG*

2024: Volledige ingebruikname Blankenburgtunnel tussen de A-15 en A-20

2025: 7^e Lustrum VWG en 8^e lustrum SSF

2025: 1825 Overstroming langs de Zuiderzeekust (Land van Vollenhove)

2025/ 26: Overstroming grote rivieren die begon op 19 december 1925 maar liep door naar 1926

2025: Amsterdam 750 jaar stadsrechten

2027: Begin van het waterloopkundig onderzoek en oprichting Waterloopkundig Laboratorium

2027: De Unie van Waterschappen bestaat 100 jaar.

2028: 75 jaar na 31 januari/ 1 februari 1953

2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

In de komende jaren zijn er tal van herdenkingen, het overzicht zal met regelmaat worden bijgewerkt.

Mocht iemand belangstelling hebben om over een van de bovengenoemde gebeurtenissen een bijdrage te leveren in TWG dan zijn de richtlijnen daarvoor op de website te vinden.

Data:

Rond de Sint Elisabethsvloed van 1421 worden verschillende bijeenkomsten, al dan niet digitaal georganiseerd. Op de site: 600jaarelisabethsvloed.nl is alle informatie voor de komende periode te vinden.

In het Biesboschmuseum (De Hilweg 2 Werkendam) is de tentoonstelling 600 jaar Elisabethsvloed op 18 november geopend. Het was in de nacht van 18 op 19 november dat de vloed over het land van de Biesbosch spoelde en veel schade heeft aangericht. De expositie moet het waterbewustzijn van Nederlanders en bezoekers vergroten. In Nederland zijn 10 miljoen inwoners afhankelijk van de bescherming van duinen en dijken om veilig te kunnen wonen. Met de huidige kennis worden drastische maatregelen noodzakelijk om die veiligheid ook in de komende decennia te garanderen.

Deze tentoonstelling is tot 22 november 2022 te zien.

Tentoonstelling 400 jaar Purmer (1622- 2022) in Museum de Speeltoren, (Noordeinde 2 – 4) in Monnickendam geopend. De ondertitel van de tentoonstelling die tot 10 juli is te zien: Polderen of verzuipen. Het museum is dagelijks geopend.

Van 31 augustus tot en met 3 september de European Association for Urban History in Antwerpen gehouden.

Thema: Inequality and the city.

Voor meer informatie zie: <https://www.uantwerpen.be/en/conferences/eauh2022/cfsp/>

Gemaal van de Polder Wetering na recente uitbreiding, (afb. ve)

Recent verschenen:

Geurts, Harry, *Weerspiegeld, Het weer nader verklaard*, 224 blz. Uitgever Van Wijnen, Amersfoort.

Een informatief boek over het weer geschreven door de persvoorlichter die jarenlang bij het KNMI heeft gewerkt en zijn enthousiasme over het weer met het grote publiek wil delen. In het boek staan tal van illustraties over de collectie van het Rijksmuseum.

Oproep:

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: info@waterstaatsgeschiedenis.nl . Helaas komt het voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Vincent Erdin
secretaris VWG
16 mei 2022